

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 170 (3332) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Megerősödött a tengelycsapatok ellenállása a szicíliai arcvonal északi és középső szakaszán

Montgomery védelembe ment át a cataniai síkságon. — Légiriadó volt Bukarestben

Olaszország megerősödik a továbbharcolás irányában

Olaszországban napról-napra törtenk valami, amivel bizonyítani akarják, hogy végeztek a fasiszta rendszerrel. De egyuttal napról-napra erősödik onnan annak a hangsúlyozása is, hogy ennek a fejében tisztességes békét várnak s feltétel nélküli megadásba nem mennek bele. Viszont az angol-amerikai ellenfél részéről nap-nap után erősödik annak a hangoztatása, hogy ők Olaszország gyöngeségét nagyobb sikerek eléérése érdekében fölhasználni. Tehát követelik, hogy Olaszország magát és területét szolgálta ki hadműveleti támaszpontul Európa ellen, s különösen Németország megtámadására.

Erre feleli a Stefani-sajtóiroda útján az olasz hivatalos politika azt, hogy az ellenfelek nem ismerék föl helyesen, mi történt Olaszországban. „Elfelejtik — mondja a Stefani-közlés — hogy az olaszok Európáért is harcolnak. A német hadosztályok a keleti harctéren elzárják az utat a bolsevista haderő elől és szintén Európáért harcolnak. Az ellenség most szép földünk küszöbén áll. Szerencsétlenségünkre, de nem a mi hibánkból, igen súlyos veszélyek nőhetnek ki még az ellenség látókörében is; de az angoloknak tudniuk kell, hogy egy sokkal nagyobb fenyegetést vesznek vállalkra, ha nem tudnak továbbfejlődni: nagyszabású politikai vereség fenyegetése, amelynek sokkal messzebbható következményei lesznek, mint egy invázióknak vagy egy területi megszállásnak”.

A kiemelt mondatokban kődösség van, de olvasni olvasható ki belőle, hogy az Olaszországtól követelt feltétel nélküli béke bolsevizmust fog hozni és olyan anarchikus felfordulást, aminek az angolok se tudnak majd urai lenni. Előáll ez az eset, ha az angolok „nem tudnak továbbfejlődni”. Ezt a továbbfejlődést az olasz közvélemény nyilvánvalóan nem az olasz földön való további beözönlő előhaladásra érti, (ámbar abban is az angol-amerikai ellenfelek elég feltűnően megakadtak), hanem arra, hogy az angolok engedjenek az olaszokkal szemben elfoglalt csökönyös diplomáciai felfogásukból. Ismerjük fel a lehetőséget a tisztességes és árulás nélküli béke felé, melyet mintegy Olaszország közvetítésével elérhetnek, de

azzal nem, ha Olaszországot harctérül akarják használni Európa ellen.

Olaszország tehát harcol tovább, de tulajdonképpen a maga iránt jobb megértést kívánja kiküzdeni. Azt, hogy az ellenfelek is ismerjék föl a tisztességes, az árulás nélküli béke szükségét ne a föltétel nélküli megadást követeljék, ami az olaszok Európáért eddig folyt harcának a

felhagyását és az európai közösségből való becsúszást jelentené. A további harc szükségének ilyen erkölcsi szempontból való átérzése igen jellemző megnyilvánulás az új olasz rezsimben. A korábbi fasiszta rendszer felszámolása mellett napról-napra minő határozottabb ez a megnyilvánulás. Stilszerűen háttérbe ezt a magatartást az is, hogy Sziciliában mind nagyobb belső erővel és siker-

Semmi eredményt nem ért el eddig a közel egy hónapja tartó szovjet támadás

Róma. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A szicíliai katonai helyzetet illetékes katonai körök a következőkben világítják meg: Amíg a cataniai síkságon Montgomery hadserege kénytelen volt legalább is ideiglenesen védelembe átmenni, addig a kanadai csapatok közepén és az amerikai csapatok északon, jóllehet emberben és hadianyagban tömegesen erővel léptek fel, nem tudták biztosítani az előrehaladás gyors ütemét. A tengelycsapatok ellenállása itt megerősödött és az angol-amerikai előrehaladás szerény keretek között folyik. Az ellenségnek fokozott gondot okoz a szigeten harcoló 14 hadosztály ellátása. Már is mutatkoznak az ellenség ellátást biztosító hajók elleni támadások következményei.

Ami a többi harcteret illeti, olasz katonai körökben kiemelik, hogy a Szovjet nagy nyári támadása távolról sem vezetett számottevő eredményre. Az orosz támadás a keleti arcvonal középső részén körülbelül már egy hónapja folyik rengeteg hadianyag feláldozásával anélkül, hogy sikerült volna bármiféle eredményt elérnie.

A Csendes óceánon elsősorban a kölcsönös légitévékenység következtében mind a japánok, mind az amerikaiak kisebb hajóvesztéseket szenvedtek, amelyek azonban nem érintik helyzetüket. Ezzel szemben heves harcok folynak Uj-Georgián a mundai japán légitámaszpont birtokáért. A sziget északi és déli részén partraszállt amerikai erők két oldalról igyekeznek támadni a támaszpont ellen.

Nagyjából változatlan a szicíliai helyzet

Bern. (Bud. Tud.) A szövetségesek főhadiszállásának jelentése szerint a szicíliai helyzet nagyjából változatlan. A keleti szakaszon nagymértékben fokozódott a tüzéségi tevékenység. A heves tüzéségi előkészítés után a szövetségesek gyalogos és páncélos erői is megmozdultak, hogy a németek védelmi vonalait elérjék. Az északi szakaszon az elmúlt 24 óra alatt az ellenség 4 kilométeres előrehaladást tett.

Genf. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Washingtoni híradás szerint Do-

nald Nelson, az Egyesült Államok haditermelési hivatalának elnöke kijelentette, hogy júniusban a termelés nem érte el a kitűzött határt. A következő hónapban 30%-kal többet kell termelni.

Isztambul. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Szaradzoglu török miniszterelnök szombaton Ankarából Isztambulba érkezett, ahol Inonü török köztársasági elnök vendége.

Lisszabon. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Spemann érsek visszaérkezett Newyorkba, közli a brit hírszolgálat.

Megalakították a független burmai államot

Rangoon. (MTI) A Német TI jelenti: Burmában a japánok megszüntették a katonai közigazgatást. A burmai közigazgatási tanács elnöke a japán katonai igazgatás megszüntetése után összehívta a

burmai függetlenséget előkészítő bizottság tagjait. Azonnal megalakították az új parlamentet és megválasztották annak elnökét, ari kihirdette Burma függetlenségét. A végleges államforma meghatározá-

rel folyik az olasz-német együttes ellenállás az angol-amerikai beözönléssel szemben.

Mikor érkezik el az olasz beiső változás külpolitikai akarásának ennek a becsületes közvetítésre törekvésnek a fölismérése angol-amerikai részről, -- azt egyelőre nehéz előrelátni. Az angol-amerikai oldal egyrészt kötve van a maga elfogultságaihoz, másrészt a bolsevizmussal való szövetséghez. Az elfogultságok kigyógyulása el fog következni, mihelyt a szicíliai nehézségekhez hasonló további nehézség az eddig elbizott angol-amerikai közvéleményben megkezdíti a kijózanítást. A bolsevista szövetséghez való odaköltöttséget pedig máris sok kérdőjel feszeti, kivált mióta egyre jobban bebizonyosodik, hogy a szovjet hadsereg nyári offenzívája sehogyse tud áttörő eredményt felmutatni.

sáig ideiglenes alkotmányt fogadtak el és megalakították a kormányt. A burmai közigazgatási tanács elnökét egyhangulag államfővé és miniszterelnökké választották.

A burmai miniszterelnök és Savada, Japán burmai nagykövete japán-burmai szövetségi szerződést kötöttek. A japán kormány ünnepelesen kijelenti, hogy mind a két állam, mint szövetséges folytatja a jelenlegi háborút a közös nagy keletázsiai érdektér megteremtése céljából. Savada japán nagykövet végül kijelentette, hogy Japán minden segítséget megad szövetséges társának a fejlődéshez.

Tokió. (MTI) A Német TI jelenti: A japán kormány tájékoztató hivatala a vasárnapi burmai függetlenségi nyilatkozattal kapcsolatban kormánynyilatkozatot tett közzé, amelyben hangsúlyozza, hogy Japán a dolgok fejlődésével teljesen meg van elégedve. Elhatározott szándéka Keletázsában új rendet létrehozni, amely minden nemzetnek biztosítja az öt megillető teret és békét.

Tokió. (MTI) A Német TI jelenti: A független burmai állam a következő államokat értesítette függetlenségének helyreállításáról: Japán, Németország, Olaszország, Mandzsuko, Kína, Thaiföld, Magyarország, Spanyolország, Románia, Bulgária, Szlovákia, Horvátország, Franciaország, Finnország, Szovjetunió és Törökország.

Bukarestből jelentik: A román fővárosban tegnap délután légiriadó volt. A jelentés szerint a légháritás jól működött.

Hozzászólás Hergár Viktor műszaki tanácsos fegyelmi ügyéhez

Függő és orvoslásra váró kérdések a városi mérnöki hivatalban

Nagyvárad, augusztus 2. Nagyvárad város közönsége körében méltán kéltett feltűnést az a fegyelmi ügy és az a vita, amely Hergár Viktor műszaki tanácsos személye körül zajlott le. A péntek délutáni városi közgyűlésen teljesen tisztázódott a kérdés hivatali része. Érdekes oldalát ismerteti azonban az egész ügynek az a cikk, amelyet Ursziny Pál oklevés mérnök küldött be hozzánk leközlésre. A cikk, amelyet az alábbiakban minden megjegyzés és kommentár nélkül közlünk, méltán fog feltűnést és érdeklődést keltetni:

„ELÉGTELT HERGÁR VIKTORNAK!

Hetekkel ezelőtt a helybeli lapok meglepetésszerűen arról írtak, hogy Arvay Árpád országgyűlési képviselő Hergár Viktort szabálytalanságok elkövetésével vádolta meg, sőt vádjait oly súlyosoknak tartotta, hogy a legközelebbi közgyűlésen interpelláció formájában azokat meg akarta ismételni.

Nagy hiba volt, hogy a vádat akkor a helybeli lapok rögtön le nem hozták, mert ezzel tág teret nyitottak a fantáziáknak és így történhetett meg, hogy Nagyvárad társaságaiban Hergár Viktor műszaki tanácsosról már súlyos vétségekkel kapcsolatban beszéltek egészen nyíltan. Ennek a megtörtént ténynek magam voltam a fültanuja.

Nagyvárad vezetősége igen helyesen nem várta be a vádpontokban kilátásba helyezett interpellációt, hanem Hergár Viktor kérelmére lefolytatta ellene a fegyelmi vizsgálatot.

A fegyelmi vizsgálat eredménye 96 százalékos felmentő, illetve a száz százalékos felmentést a közgyűlés 96 százaléka vette helyesleg tudomásul.

A fegyelmi bizottság ítélete nem is lehetett más, mert akik a szombaton megjelent helybeli lapokban olvasták a Hergár Viktor elleni vádpontokat, annak meg kellett döbnie azok neveléses volta fellett.

En, aki teljesen független ember vagyok, nem tartom elégségesnek a közigazgatási bizottság ítéletét. Ezen meglátszik, hogy a fegyelmi bizottság tagjai tisztviselői érzéseik kötöttségében gondolkodtak.

Hergár Viktor nem hozhatta azonnal Nagyváradra családját, de az ideköltözésre a leendő lakását elő kellett készítenie és ha hivatalos elfoglaltsága nem engedte meg, hogy a vádpontokban felemlített előkészületekért maga futkározzon, hanem erre felhasználta kevésbé fontos ügykörrel bíró kis hivatalnokait, azt igen helyesen tette! Ezt a tényt az ítéletnek le kellett volna szögezni, mert én a közigazgatási bizottság helyében ezért Hergár Viktort megdicsértem volna. Jól néznék ki Nagyvárad polgárai, ha a vezető állásban levő hivatalnokaink piaci kosárral a karjukon szalágitálnának, ahelyett, hogy a hivatalban a nagyvárad polgárok rendelkezésére állnának!

Remélem, hogy a felmentő ítélet

után Nagyvárad város közönsége érdekében Hergár Viktor megfelelő elégtételt fog kapni. Biztosan tudom azt is, hogy Arvay Árpád képviselő felelősségteljes pozíciójának tudatában, miután meggyőződhetett arról, hogy félrevezették, nemcsak elégtételt fog adni Hergár Viktornak, hanem abban a támogatásban is fogja részesíteni, amely támogatásra Nagyvárad város közönsége érdekében van szükség.

Felületes megítéléssel tulajdonképpen cikkemet most már be is fejezhetném, mert minden rosszul tájékozott nagyvárad polgár azt gondolná, hogy ha az általam kért elégtételt Hergár Viktor megkapja, akkor zavartalanul és gond nélkül töltheti be a hivatalát!

Nem így van!

A nagyvárad városi mérnöki hivatalban jogos elégedetlenségek és erős munkaerő hiányok vannak, amelyekről Hergár Viktor nem tehet, de amelyek sürgős orvoslást követelnek, különben a hivatal nem töltheti be azt a hivatást, amely ma a legfontosabb az egész városi közigazgatásban.

Amikor Altnöder Endre műszaki tanácsos nyugakomba vonult és még nem volt döntés az új műszaki ügyosztályvezető személyére nézve, Nagyvárad lakosságának az a része, amely a román megszállás alatt itt volt, azt szerette volna, ha a műszaki vezetésre Pikó Jánost, vagy Tóth Sándort bízzák meg, ha csak rövid időre is, mert mindkét mérnök arra hosszú és becsületes munkásságával érdemeket szerzett, vagy legalább is reméltük, hogy kárpótlásként megérdemelt magasabb fizetési osztályba fogják őket sorozni.

Pikó János már az első világháború előtt elismert kitűnő munkaereje volt a mérnöki hivatalnak, Tóth Sándor pedig az elmúlt 20 év szomorú korszakában egyedül képviselte a mérnök-hivatalban a mindig önzellenül és becsületesen gondolkodó tisztviselői munkásságot, abban a hivatalban, amelyről köztudomású volt, hogy Nagyvárad polgárai oda csak tömött pénztárcával mehettek fel és ahol a nagyvárad iparosok jogos követeléseiket csak bizonyos százaléku sápok leadása után kaphatták meg.

Nagyvárad város vezetőségének választása Hergár Viktorra esett. Meg vagyok győződve arról, hogy szolgálatot teszek Nagyvárad város közönségének, ha röviden ismertetem Hergár Viktor műszaki múltját.

Úgy tudom, Hergár Viktor szolgálatát a kereskedelmi minisztériumban és az államvasutaknál kezdte, majd 15 esztendőig Szeged város főmérnöke volt, éppen abban az időben, amikor Szeged annyit szépült és fejlődött. Pár év óta a földművelésügyi minisztérium kebelében működő országos vízépitési igazgatásnál már műszaki tanácsosi rangot ért el.

Amikor tudomásomra jutott, hogy Hergár Viktor elfogadta Nagyvárad város vezetőségének meghívását és ugyanazon rendfokozatban hajlandó volt szép és nyugalmas pozícióját elhagyni, amikor 10–12 év alatt eljutott volna a miniszteri tanácsossáig, akkor nagyvárad mérnökök előtt úgy nyilatkoztam, hogy Hergár Viktor vagy bolond, vagy feülről kényszerítették rá az elhatározást, vagy önzetlenül ambiciózus, aki képességet és akaratot érez arra, hogy Nagyváradot a balkáni lecsúszottságából kiemelje az egészséges és modern város színvonalára.

Amikor ezt mondtam, Hergár Viktor még nem ismertem. Azóta olvastam a Magyar Mérnök és Építés Egyesület szegedi szakosztálya és a Szegedi Alföldkutató Bizottság kiadványában más magyarországi kitűnőségek közt megjelent és Szeged fejlesztése érdekében írt tanulmányait, továbbá az évenként a közigazgatási továbbképző tanfolyamon az előadásainak kezeimhez került példányait és meggyőződtem arról, hogy Nagyvárad vezetősége jól választott, amikor Hergár Viktort meghívta.

Azonban ha Hergár Viktor ezt az igen nehéz és felelősségteljes feladatot elvállalta, akkor Nagyvárad minden polgárának és elsősorban

.....

Hogyan küldik szét a must erjesztéséhez szükséges fajélesztőt

Illetékes helyről kaptuk az alábbi értesítést leközlésre:

Ertesítjük a szőlősgazdákat, hogy ez éven is termelünk előadásra fajélesztőket. A fajélesztővel való oltás a normális cukortartalmú egészséges mustokra is jó hatással van, mert helyes erjedési folyamatot biztosíthatunk általa s az így erjesztett bor hamarabb tisztul, érik. A magas cukortartalmú, sűrített musttal javított, rothadt, penészes szőlőből sajtolt, kénezett, nyálkázott mustok helyes erjesztése pedig csak fajélesztővel történhetik.

Nagyobb hatás elérése végett szükséges az élesztőfajta célszerű megválasztása pl. aszujellegű, sűrített musttal javított, kénezett, rothadt szőlőből származott mustra mindig a megfelelő élesztőfajtát kell használni, éppen ezért a rendelésnél meg kell írni:

1. a nevet és pontos címét;
2. milyen fajtájú és mennyi mustot óhajt beoltani;
3. rothadt-e a szőlő, kénezik-e a mustot s mennyi a hozzávetőleges cukortartalma az erjesztendő mustnak;
4. mikor lesz a szüret.

Saját érdekében kérjük a szőlősgazdákat, hogy a felsorolt adatokat pontosan írják meg, mert ezen adatok birtokában tudja intézetünk kiválasztani a legmegfelelőbb élesztőfajtákat, nehogy megtörténjen az az eset, hogy kénezett mustot beoltanak olyan élesztővel, mely az aszút jól erjeszti ugyan, de nem tűri a kénessavat.

Az élesztő elkészítése hosszabb időt vesz igénybe, tehát azt szüret-előtt 5–8 nappal kell előre kérni. Az intézetünk által küldött élesztő száraz, hűvös helyen 2 héttig áll, de felbontani nem

Mozik műsora:

APOLLÓ: Bengáli.

BELVÁROSI: Magdolna.

CASINO: Emberek a havason.

KORONA: Katyl.

a teletős állásban levő vezető férfiaknak kötelességüköt törekvéseikben támogatni.

Felhívom azonban Nagyvárad vezetőségének figyelmét arra, hogy tegye bölcs és jóindulatu megfontolás tárgyává és a legsürgősebben orvosolja a mérnöki hivatal bajait, mert Pikó János és Tóth Sándor főmérnökök működésére szükség van, akkor pedig a mai minősítésben dolgoztatni nem lehet.

Általában a mérnöki hivatalt meg kell erősíteni, mert ha ezt a város rettentő elhanyagoltságából ki akarják emelni, arra egyedül a műszaki tudás képes és hivatott. Ha jelen írásom végén nevem mellé a mérnök társadalomban elfoglalt pozícióm is odabiggyesztetem, azt nyomatékosan annak tudatában tettem, hogy cikkemben foglaltakra éppen ezek a pozícióim köteleztek.

URSZINY PÁL

a Mérnökök és Építésszak Nemzeti Szövetsége nagyvárad i osztályának elnöke.

a Budapesti Mérnök Kamara országos választmányának a tagja és hites törvényszéki szakértő.

szabad, csak közvetlenül a használat előtt. Tehát célszerű minél előbb kérni az élesztőt, hogy kellő időben ott legyen.

Az élesztő ára adagonként 5 pengő postai szállítással együtt, a pénzt azonban kérjük előre beküldeni. Az intézetben átvett adagokat 4 pengőbe számítjuk, tekintve, hogy azokat sem csomagolás, sem portóköltség nem terheli.

Megjegyezzük, hogy egy adag élesztővel annyi mustot is lehet kieresztetni, amennyit 1 hét alatt folytatólagosan leleszüretelnek, tovább használni már azt az adag élesztőt nem lehet, mert hatását elveszti. Orsz. M. Kir. Szőlő- és Borgazdasági Kísérleti Intézet Igazgatósága, Budapest, II. Hermann Ottó utca 15.

Meglátogatta a polgármester a Horthy István-telepet

Nagyvárad, aug. 2. Váratlan látogatást tett az ujonnan létesült Horthy István telepen vasárnap délután dr. Soós István polgármester, megismeri a telep építkezését és életét. A polgármester benyitott a telep lakóházaiba és érdeklődött azok lakóinak élete s kívánságai felől.

Látogatása során megállapította, hogy a napközi otthón építése a legnagyobb rendben folyik s a korszerű épület megfelel a várakozásnak. Megállapította azt is, hogy a telep ivóvíze kifogástalan, az ujonnan bevezetett villanyvilágítás pedig lehetővé teszi, hogy a telep élete normális uton fejlődjék tovább.

Egy helyen sem sikerült megrendíteni Sziciliában a német védelmet

Az oreli hídfő harcoitól eltekintve, ismét csökkent a harcitévékenység a keleti fronton. Nagy ember- és anyagvesztést szenvedett a Szovjet a miusi arcvonalon

Tovább folytatódik az idegháború Olaszország ellen

Róma. (MTI). A Stefani jelenti: Ellenséges rádióállomások az elmúlt napokban többször különféle forrásokból származó különböző célzatos híreket terjesztettek. Az idegháborút ismét fokozták azzal a szüntelenül ismételt állítással, hogy forradalmi zavargások törtek ki minden olasz városban, a német csapatok fontos városokat foglaltak el, így Triester, Polát és Fiumét. továbbá az olasz csapatokat Görögországban le akarták fegyverezni a németek. Szombaton a Reuter azt jelentette, hogy Udinet szlovén partizáncsapatok árasztották el Ezek a London által terjesztett hírek teljesen alaptalanok. Az olaszok hűek maradnak királyukhoz.

Több frontszakaszon tetlenségre kényszerül a Szovjet súlyos veszteségei következtében

Berlin. (MTI). Az Interinf jelenti: A bolsevisták az elmúlt napok súlyos veszteségei következtében több frontszakaszon teljes tetlenségre kényszerültek, illetve csak gyengébb erőkkel támadhattak. Mégis szombaton sokkal súlyosabbak voltak veszteségeik, mint az előző napokon. 233 páncélost és 81 repülőgépet vesztek. Július 5 óta a légierők által elpusztított páncélosokkal együtt a szovjet 8000 páncélost vesztek.

Berlin. (MTI). A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német TI. A véderő főparancsnoksága közli: A tegnapielőtt megélt harcitévékenység szombaton az oreli híd harcaitól eltekintve ismét csökkent. A miusi arcvonalon a légierő erős kötelékeinek támogatásával a német csapatok ellentámadásba mentek át. A szovjet nagy ember- és anyagvesztést szenvedett. Egy helyi betörést elreteszeltünk. A Ladoga-tótól délre a szovjet támadó tevékenysége sokkal csekélyebb volt, mint az előző napokban. A német áliásokba átmenetileg benyomult ellenséges erőket a német erők ellentámadással visszaverték. A szovjet tegnap a keleti arcvonalon 217 harckocsit vesztek. Ezzel július 5 óta csupán a földi csapatok 7110 szovjet páncélost semmisítettek meg.

Sziciliában az ellenfél folytatta erőfeszítéseit, hogy az arcvonal középső részén áttörést érszakoljon ki. Csapataink megghusították az ellenfél szándékait és nagy veszteséget okoztak. Az északi és déli arcvonalon is összeomlott minden támadás. A légierő gyors harci gépei gépesített angolszász kötelékeket szórtak szét a légvédelmi ágyukat tettek harc képtelenné.

A német birodalmi terület felett sem nappal, sem éjjel nem volt harcselekmény. Július 21. és 31. között a német haditengerészet harci egységei, kereskedelmi hajók

légvédelme és a haditengerészet légvédelme 1 amerikai léghajót és 56 repülőgépet lőtt le. Júliusban 91 hajót süllyesztettek el a német erők 550 241 tonnával, 53 hajót 746.750 megsemmisítő találat ért, ezenkívül még legalább 220 hajót 780.000 tonnával megrongáltak. Ezek közül soknak elvesztésével számolni kell. Az ellenfél haditengerésze is súlyos veszteséget szenvedett. A német haditengerészet egységei elsüllyesztettek 3 rombolót, 2 gyorsnaszádot, egy búvárhajót és egy ör-

hajót. Egy cirkálót és több mint 15 gyorsnaszádot súlyosan megrongáltak. A légierő elsüllyesztett egy rombolót, három gyorsnaszádot, 1 kísérőhajót, két korvetet és sok partraszállási járművet, megrongált 1 hadihajót, 5 cirkálót, 9 rombolót, 1 kompot.

Nem változott lényegesen a szicíliai helyzet

Róma. (MTI). A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás jelenti: A

szicíliai arcvonalon az olasz csapatok tegnap is keményen harcoltak és visszaverték az ellenség áradásait. Ellenséges tengeri erők több tyreni s jogi-tengeri helységet bombáztak.

Sziciliában a helyzet az utóbbi napokban nem változott lényegesen. A tengely csapatai, amelyeknek állásai Santo Stefanótól a cataniai síkságig húzódnak, mindegyikük ellenállnak. Montgomery nagy erőit az arcvonal északi szárnyára helyezték át Patton egységeinek támogatására.

Róma. (MTI): A szicíliai hadműveletről illetékes forrásból a következő részleteket közlik: Az ellenség Nocosiá, Regalfuto és Catenanuova közti szakaszon tömegesen vetett harcba páncélosokat, gyalogosokat és légierőket. Az olasz és német csapatok elkeseredett ellenállást fejtettek ki és megghusították az ellenség minden kísérletét, majd heves ellentámadással visszaverték a kanadai és északamerikai csapatokat, súlyos veszteségeket okozva. A foglyok között számos katonák is vannak, akiket legutóbb vetettek harcba.

Berlin. (MTI). Az Interinf jelenti Sziciliában a középső frontszakasza-

SZEBB JÖVŐT — ADJON ISTEN

„Leventeifjúságunk — hazánk jövője”

Kormányzó Urunk sajátkezű jelmondatával megjelent 75-ik születésnapja tiszteletére a leventék képes albuma

Az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésnek Országos Vezetője 200 oldalas képes albumot adott ki Magyarország Főméltósága Kormányzójának 75. születésnapja tiszteletére, amely a Főméltósága Kormányzó Ur alapította levente intézmény szerteágazó példás munkásságát mutatja be művészi felvételekben.

A kötet első oldalát a Horthy-nemzettség családi cimere ékesíti felette és alatta ekés betűkkel olvasható, hogy e könyvet Magyarország Kormányzójának 75. születésnapja esztendőjében adták közre. 12 oldalon keresztül az intézmény tömör ismertetését adja a könyv, majd Magyarország Kor-

mányzójának arcképével kezdődik meg a képes rész.

Magyarország Kormányzója előtt feszesen áll egy levente-ifjú az album első képén. A Főméltósága Ur szeretettel nyugtatja kezét a fiu vállán. Szemből atyai szeretet és bizalom sugárzik a fiura a jövő magyar katonájára. A levente arcán ott tükröződik a meghatottság, de egyben az ígéret is: mindenben elég tenni az ország egyetlen Vezére parancsainak. A kép alatt a Főméltósága Ur sajátkezű aláírása és névalírása olvasható:

„BIZOM, A MAGYAR IFJUSÁGBAN!” HORTHY.

Mintha erre a nemzetmentő honvédelmi munkára kötelező állami megnyilatkozásra lenne a képes album valamennyi képe biztató felelet, változatosan 7 nagy fejezetben tárul az olvasó elé a levente élet szépsége és jelentősége. Levente-ünnepélyek, a katonai előképzés, levente oktatás, a levente egyesületi élete, a belső arcvonal megszilárdításának szolgálata, a levente-leányok célkitűzései, a levente egészségügy és a külföldön végzett levente-munka jelenetei bizonyítják be, hogy a nemzet fennmaradását és szebb jövőjét csak ebben a honvédelmi szellemben nevelt ifjúságban keresheti.

Az Ifjúság Honvédelmi Nevelésének és a Testnevelésnek Országos Vezetője — a Levente Hírközpont jelentése szerint — elrendelte, hogy Magyarország Kormányzójának jelmondata valamennyi levente-otthon falára festessék fel és az album vezetőhelyén közzölt kép a Kormányzó Ur jelmondatával művészi nagytáblán minden levente-otthon falára kerüljön, megkülönböztetett helyre, hogy intse és buzdítsa a magyar fiu és leány ifjúságot arra: a levente élete Isten parancsából a magyar népe.

Bizom a magyar ifjúságban!

Horthy

szon egy helyen sem sikerült Eisenhower csapatainak a német védelmet megrendíteni. A német és olasz csapatok ellenállása a hadászatiilag fontos pontokon az ellenséges páncélos és gyalogos, valamint légi-erőknek tömeges harcbevételére ellenére is meggyőztette az ellenséges szándékait. Az egyik erős amerikai páncéloskötet egy ponton betört a német védelmi állásokba. A betörés helyét még szombat este elzárták. Vasárnap reggel rohamcsapatok ellentámadásba mentek át és jelentős veszteséget okoztak az ellenségnek. A harcok során 18 páncélos megsemmisítettek. Az északi szakaszon fokozódik az amerikai kötelékek nyomása, amelyek a partiók mentén közelednek a német állások felé.

Folyamatban van a fasiszta törvények felülvizsgálása

Róma. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz lapok közlik, hogy a fasiszta törvények felülvizsgálata folyamatban van. Valamennyi minisztérium az alkotmányos életre való áttéréssel össze nem egyeztethető feltételek megszüntetésén dolgozik.

Megtartja-e Majszky a londoni nagykövetségi tisztségét?

Genf. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Manchester Guardian szerint Moszkva még nem nyilatkozott arról, hogy Majszky külügyi népbiztos helyettes megerttja-e a londoni nagykövetségi tisztségét vagy sem. Londonban azt hiszik, hogy Majszky nem tér többé vissza Londonba.

Gabonaelrejtőket ítélte el az uzorabíróság

Nagyvárád, aug. 2. A nagyváradi törvényszék uzorabírósága Koszta Gergely falusi gazdát közszükségleti cikk jogellenes elvonásának vétsége miatt 200 pengő pénzbüntetésre ítélte, azért, mert 311 kgr. búzát és 83 kgr. lisztet, mint fölösleget, lakásában elrejtett s ezzel elvonta az igénybevétel elől. A bíróság egyben elrendelte a 311 kgr. búza elkobzását, továbbá a 83 kgr. liszt értékesítését és ellenértékének Koszta részére történő kiadását.

Az ítélet jogerős.

Ugyancsak 200 pengő pénzbüntetésre ítélte jogerősen az uzorabíróság K. Pusztai János genyetei földművest, mert 103 kgr. kenyérlisztet és 185 kgr. rozst elvonta az igénybevétel elől.

Súlyos kárt okozott Alicante spanyol városban és Gibraltárban a robbanás

Amszterdam. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Szombaton Alicante spanyol városban egy fegyverkereskedő lőszerraktára felrobbant. A robbanás több közeli házat megromgált. A fegyverkereskedés előtti utcán és a szomszédos utcákon több járókelő életét veszítette. A halálos áldozatok száma egyelőre ismeretlen.

Alicante. (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A városban történt súlyos robbanás sok halálos áldozatot követelt. Vasárnap délig 16 holttestet ástak ki a romok alól.

Lisszabon. (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Gibraltár kikötőjében lévő egyik üzemenyagraktárt ismeretlen tettek felgyújtották. Egy gyanúsítottat letartóztattak.

Öléves a Horthy Miklós Repülőalap

Utőrő munkát végzett az intézmény a magyar repülés történetében

Kormányzó Urunknak hetvenedik születésnapja alkalmából az országgyűlés elé dr. Ember Sándor törvényjavaslatot terjesztett 1938 május hó 4-én. A készülő törvény feladata Főméltóságú Kormányzó Urunk nevének s a nemzeti hálájának megörökítése s egyben ifjúságunk repülőképzése volt. A trianoni esztendő béklyóit ebben az időben tépte szét a honvédség: visszanyertük fegyverkezési egyenjoguságunkat. A törvényjavaslat indokolása rámutat a nagy kérdésekre is: „A magyar repülés fejlődését az összeomlás és az ezt követő nemzeti tragédia hosszú időre teljesen megbénították. Megfelelő anyagi támogatás hiányában a magyar ifjúság nem vehet részt a levegő meghódításában számának és képességének arányában úgy, ahogy azt más nemzetek ifjúsága teheti. Nemzeti Repülő Alap létesítésére a magyar repülés korszerű kifejléséhez szükség van”.

A Ház egyhangulag szavazta meg a Nemzeti Repülő Alap létesítéséről szóló törvényt, s Főméltóságú Urunk is örömmel adta beleegyezését, hogy a Repülő Alap a nevével viselje. Első elnöke vitéz Laborczfy Rezső repülőalezredes lett, helyettese vitéz Héjjas Iván min. tanácsos, az intézőbizottság tagjai pedig vitéz Horthy István min. tan., a későbbi Kormányzóhelyettes, dr. Ember Sándor országgyűlési képviselő, vitéz Háy László repülőalezredes. Az ideiglenes intézőbizottságtól a végleges intézőbizottság vette át az Alap vezetését s elnöke vitéz Horthy István, a Kormányzó Ur. Ö. Főméltósága idősebb fia lett, aki szá-

mos kiváló sportteljesítménnyel tett tanubizonyosságot repülőtudásáról és egészen kormányzóhelyettesé választásáig vezette az Alap ügyeit. Önként vállalt arcvonalaszolgálatában közben bekövetkezett hősi halálával pedig az egész magyar ifjúságnak adott követésreméltó hősi példát.

A Nemzeti Repülő Alap évente a repülés iránt érdeklődő s később a honvéd légierőkhöz törekvő ifjak vagy számát képezi ki. Kezdődik ez a kiképzés az iskolásoknál, akik a modellezésen keresztül ismerik és szeretik meg a légiérás titkait, foly-

tatódik ez a levétnél és a felsőbbosztályú középiskolásoknál, akik már vitorlázórepülő iskolázásban is részesülnek, hogy azután végül a legkiválóbbakat részesítsék repülőgépvezetői kiképzésben. Az Alap legjobb növendékeit végül is átveszik a honvéd légierők s ez jelenti a repülő életpálya kiteljesedését. De nem csupán gépvezetőkről gondoskodik a Repülő Alap.

A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap fennállásának öt esztendejével esik egybe a magyar repülésügy új születése, légierőnk naggyá fejlődése. Ez a fejlődés elválaszthatatlannul összekapcsolódott a Kormányzóhelyettes Ur. Ö. Főméltósága életével és hősi halálával is az ő példája mutat utat a jövőre is. A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap gondoskodik arról, hogy a népek nagy versenyében a levegőért folytatott küzdelemben is megállja helyét a magyar.

Fontos ülést tartott a Városi Tisztviselők Országos Segélyalapjának véleményező bizottsága

Lukács Odón ügyvezető elnök elnökléte mellett, július hó 27-én tárgyalta a kiküldött véleményező bizottság a Városi Tisztviselők Országos Segélyalapjához beérkezett pályázati kérvényeket.

Lukács Odón ügyvezető elnök beszámolt a Segélyalap vagyoni helyzetéről, majd a bizottság tagjai a beérkezett pályázatokat alaposan felülvizsgálták és úgy határoztak, hogy mintegy 180 városi tisztviselőt részesítenek segélyben. Segélyben csak olyan városi tisztviselőket részesítenek, akiknek gyermekei szülőjük alkalmaztatási helyén kívül kénytelenek tanulmányaikat folytatni, vagy nagyobb családok tagjai. A segély évi össze-

ge 800 pengő, de a bizottság javasolta a belügyminiszternek, hogy különösen kiváló eredményeket felmutató gyermekek esetében 1.200 pengő utaltassék ki. A Segélyalap jótékony működése most már számottevő mértékben kifejezésre fog jutni és biztosítani fogja a városi tisztviselőknek, hogy gyermekeik tovább taníttassák könnyebb keretek között végezhessek. A Segélyalaphoz már most az első félévre kb. 80.000 pengő kerül a városi tisztviselők között kiosztásra. A véleményező bizottság egyébként javaslatokat tett a Városok Szövetsége választmányának az alap jövődelmének további fokozása érde-

Létkérdés a háztulajdonosokra nézve az új vízműszabályrendelet mielőbbi életbeléptetése

November 1-ig rendezni kell a felemelt adóalap kérdését

Az új vízmű- és csatornázási szabályrendeletet valóban sikerült szociális alkotásnak kell tekintenünk.

Két szempontból jelentenek ennek rendelkezései az eddigi helyzettel szemben igen lényeges javulást és könnyítést: Az első kedvező módosítás az, hogy megszünteti az összes fogyasztó polgárokra eddig nehezedett igazságtalanságot, vagyis azt, hogy az általuk igénybe nem vett szolgáltatás, az el nem fogyasztott víz után is üzemi díjakat fizessenek.

A második és még az előzőnél is jelentősebb reform az, amely lehetővé teszi, hogy a háztulajdonosok a reájuk nézve jövedelmet nem képező azon összegek után, amelyeket bérlőiktől városi közüzemi díjak címén beszédni kényszerülnek, — házáddal, jövedelem- és vagyonadóval megterhelve ne legyenek, illetve ezen adóknak terhükre előírása ellen védekezzenek.

Ezen valóban óriási horderejű könnyítésekkel szemben igazán eltörpül az a kérdés, hogy az üzemek eddigi díjait kiemelték kívánják.

Hiszen örvendetesnek egyáltalában nem tekinthetjük ezeket az újabb megterheléseket, de arra való tekintettel, hogy ezeket az üzemi díjtöbbleteket úgy

a most érvényben álló, valamint az ez idő szerint újra alkotott és jóváhagyás alatt álló üzemi szabályrendeletek, valamint egyben a nemrégiben életbeléptetett városi lakásbérleti szabályrendelet értelmében is, nem a polgároknak csak egyik agyonterhelt osztálya, a háztulajdonosok fogják viselni, hanem ezeket a város összes fogyasztópolgárai veselik, vagyis ezeket az üzemi díjemléseket a háztulajdonosok bérlőikre átháríthatják, úgy ezen újabb megterhelést, ha erre az üzemek zavartalan működése biztosítása érdekében tényleg szükség van, éppen olyan megnyugvással kell fogadnunk, mint kénytelen-kelletlen belenyugszunk a többi elsőrendű létfenntartási cikknek a világháború következményeként bekövetkező állandó drágulásába.

Meg lehetünk nyugodva abban a tekintetben is, hogy ugyanaz a törvényhatósági bizottság, mely oly lelkiismeretesen képviselte a polgárok érdekeit az új vízműszabályrendelet megalkotásánál és ugyanaz a hatóság, amely oly megértést tanúsított ezen érdekekkel szemben, ezuttal is alapos megfontolás és meggondolás tárgyává fogják tenni, hogy van-e szükség az üzemi díjak emelésére és hogy ezek az emelések a polgároknak nézve elviselhetők legyenek.

De ugyanezen eljárást, ugyanezt a védelmet kell kérnünk abban az irányban is, hogy az igaz jóakarattal, igaz szociális érzéssel megalkotott vízműszabályrendelet — mely a polgárokat hosszú éveken át sújtó igazságtalanságok hátrányos következményeitől megszívni van hivatva, — végre mielőbb életbe is lépjen, gyakorlatilag is megvalósuljon.

Ezen életbeléptetés pedig annál is inkább sürög és elhalaszthatatlan, mert ha ez a folyó évi november 1-éig be nem következik, akkor a háztulajdonosok úgy az eddigi közüzemi díjakat, valamint azoknak most szándékolt felemeléseit is mint „béremelkedéseket” lesznek kénytelenek adó alá bevallani.

Az ekként lényegesen megnövekedő bruttó házbérvétel fogja aztán az alapját képezni a házádonak. Az ezen az alapon megállapítandó „tisztá bérjövedelem” alapján fogják előírni a kétszeresen progresszív adókulcsú jövedelem és vagyonadókat és ezeknek 110 és 130 százalékos pótdadóit és végre ugyanez a megnövekedett bruttó bérjövedelem fogja alapját képezni a még ismeretlen kivetési kulcsú „vagyonválságnak.”

Mindezek pedig a háztulajdonosokra nézve valóban katasztrófális volna.

Két világbank mérkőzése a Giraud-De Gaulle ellentétben

— Fény dereng a mostani világháború egyik nagy rejtélye fölött

Sokáig a politikai érdekességek és azt mondhatjuk, hogy a politikai érhetlenségek közé tartozott a Giraud és de Gaulle közötti ellentét. Nem tudtuk megérteni, mi az oka annak az éles ellentétnek, amely a két férfi között megakadályozza a megegyezést. A „Das Reich” legutóbbi száma érdekes megvilágításba helyezi a két francia politikus körül lejátszódó eseményeket. Azt már régen láttuk, hogy nemcsak Giraud és de Gaulle álltak egymással ellentétben, hanem angol és amerikai érdekek ütköztek össze egymással. A „Das Reich” lisszaboni tudósítója szerint nem csupán politikai érdekek ütköztek össze, hanem két hatalmas bankház, az amerikai Morgan- és a londoni Rothschild-bank harcoltak az események háttérében.

Giraud az amerikai Morgan pártfogása alatt állott. A Morgan-bank már az amerikai csapatok afrikai partraszállása alkalmával megvetette lábát Észak-Afrikában, hogy ott hatalmába vegyen francia vagyont. Ezek között első helyen volt a marokkói és nyugatafrikai vasút, amelynek átépítése a partraszállás következtében szükségessé vált. Giraud tanácsadója volt Mr. Pose, aki a Morgan-bankház érdekeit képviselte. Azonban Giraud személyének tekintélye nem váltotta be azokat a reményeket, amelyeket Morganék hozzáfűztek. De ez nem egészen a gaullisták tevékenységének volt a következménye, hanem a londoni Rothschildék fellépésének volt az eredménye, akik szintén érdeklődtek az afrikai francia vagyon után. Megkezdődött a két bank sötét küzdelme a két francia politikussal. Annyi kiszivárgott ebből a küzdelemből, hogy Giraudnak ki kellett cserélnie tanácsadóját. Pose-t és helyette el kellett fogadnia pénzügyi tanácsadóul René Mayert, aki a Rothschild-ház érdekeit képviselte. Anglia pénzügyi téren legyőzte Amerikát. Azonban mégsem hullott a Rothschildék kezébe a győzelmi díj: a marokkói és nyugatafrikai vasút, mert közben állott de Gaulle személye és annak egyre növekvő tekintélye. De Gaulle kifogott mind a két bankház érdekeltjein.

De Gaulle hatalmával szemben úgy védekeztek, hogy egyre halogatták az algiri francia bizottságnak hivatalos francia kormányzatként való elismerését. A belga, holland, görög s jugoszláv menekült kormányok siettek elismerni az algiri francia bizottságot, sőt meg sem kérdezték ebben az ügyben Londont és Washington. A gyors elismerésben nemcsak az vezetette a menekült kormányokat, hogy a francia kormányral gyarapodva, nagyobb tekintélyre tesznek szert, hanem pénzügyi okok is készítették őket erre.

Az önálló francia kormánnyal együtt létesült volna egy új Francia Bank is. Ez pedig nagyon sokat jelentett volna a kis nemzetek számára. Azonnal rendelkezhetik volna a kis nemzetek kormányai azzal a pénzzel, amelyet még a háború előtt a Francia Banknál helyeztek el és amely pénzt már a háború előtt a Francia Bank Amerikába tett át. Sőt

az új Francia Bank a Martinique szigetén és Dakarban elhelyezett aranytartályok felett is rendelkezhetne.

A független és elismert francia kormány új pénzhatalmát jelentene, amely hatalom nagy versenytársa lenne Észak-Afrikában az angolszász bankhatalmasságoknak, sőt mivel a kormányzat az ő kezükben volna, természetesen el is vesztenék Rothschildék és Morganék északafrikai

üzleti lehetőségeiket. Nem csoda, hogyha a háttérben dolgozva imdig igyekezett a két angolszász bank akadályokat gördíteni a megegyezés útjába és folyton kitolták a francia kormány elismerését. A „Daily Sketch” nyíltan ki is jelentette, hogy a francia menekült kormány elismerése azért késik, mert útjában van a Francia Bank aranytartályai feletti rendelkezés bonyolult ügye.

Dr. VIRÁG JEROMOS

Nagyváradai Temetkezési Biztosító Egyesületre változtatta nevét a Temesvári Segélyező Egyesület

Módosították az egyesület szabályait is

(Nagyvárad.) A Temesvári Segélyező Egyesület nagyváradai kirendeltsége szombaton délben 1 órai kezdettel közgyűlést tartott az Alapi János-utca 7. számú házban lévő helyiségében, dr. Zaich Jenő

pénzügyminisztériumi kirendelt gondnok vezetése alatt. A közgyűlésen a tagok jelentős számban vettek részt. A közgyűlés keretében jóváhagyták az új alapszabályt és hozzájárultak ahhoz, hogy az ala-

Antal István nemzetvédelmi miniszter nagy beszédet mondott a debreceni nyári egyetem megnyitásán

„A jövőben is a kiegyenlítés, az összekötés és az egység lesz a szerepe a nemzetnek a nyugatról keletre és keletről nyugatra hőmpölygő eszmeáramlatok között” — mondotta beszédében

Debrecen. (MTI.) Vasárnap délután nyitották meg ünnepélyes keretek között a kormány képviselőjének dr. Antal István nemzetvédelmi propagandaugyi miniszter és nagy számú előkelő közönség jelenlétében a 17. debreceni nyári egyetemet.

Haendel Vilmos rektor először magyar, majd francia nyelven üdvözölte a megjelenteket. Ezután Fáy István kultusz államtitkár szólt fel. Beszédében rámutatott arra, hogy a történelem viharos századai nem rombolhatták le országunkat és a magyarságot, mert kultúránk megóvott ettől. A nagy tragédiák után ismét újrászülettünk.

Ezután Antal István dr. a kormány képviselőjében megnyitotta a debreceni nyári egyetemet. Beszédében rámutatott arra, hogy a magyarság mind földrajzi elhelyezkedésben, mind népi sajátságában, történelmi múltjában összekötő és kiegyensúlyozó szerepet töltött be a kelet és nyugat között. A magyar kultúra ennél fogva nem jelent sem keletet, sem nyugatot, hanem a kétőt együtt. A jövőben is a kiegyenlítés, az összekötés és az egység lesz szerepe a nemzetnek a nyugatról keletre és a keletről nyugatra hőmpölygő eszmeáramlatok között. Soha nagyobb szükség nem volt a mélyebb tisztultabb magyarságra,

mint ezekben a súlyos napokban, amikor nemzeti történelmünk leg-súlyosabb megpróbáltatását éljük. Ezek felett a megpróbáltatások felett urrá kell lennünk minden áron, mert ettől függ jelenünk és jövőnk is. A világ számára csak eddig jelentünk értéket és problémát, amíg az európai népek lelki kincseinek sokrétű és változatos birtokállományát speciális magyar értékekkel, speciális magyar színekkel és magyar életformával gazdagítjuk még pedig mind egyéni, mind közösségi vonatkozásban. Elismerjük, hogy bármely más nép és nemzet egyéni és közösségi életberendezése értékes és magasrendű, de mi csak a magunk módja szerint, a mi életünk külön törvénye szerint élhetünk és csak addig élünk, amíg így élünk. A nemzetvédelmi problémáknak különösen nagy jelentőségük van napjainkban. Számunkra életkérdés, hogy a belső magyar front minden körülmények között szilárd és ép maradjon, soha még csak egy pillanatra meg ne inogjon. Erős és törhetetlen a meggyőződésünk, hogy a külső frontok is le fogják küzdeni nehézségeiket, amelyek minden háború természetesen velejárói. A belső front tekintetében: nehézségnek felmerülni nem is szabad. Súlyos példa áll előttünk, 1918 példája. 1918-ban valóban egy világ-

kulat „Nagyváradai Temetkezési Biztosító Egyesület” cím alatt működjön tovább.

Erre a módosításra azért volt szükség, mert az érvényben lévő rendelkezések értelmében a viszszaosztott területeken a tagok csak akkor működhetnek együtt, ha új egyesületbe tömörülnek.

A továbbiak során kimondták, hogy a jövőben a B 1-be tartozó tagok 276 pengő helyett, 325 pengő segélyre tarthatnak igényt, ezzel szemben 4 pengő helyett, 5 pengő tagdíjat kell fizetniük. A B 2-be tartozó tagok 8 pengő helyett 10 pengő tagdíj fizetése ellenében 540 pengő helyett, 650 pengő segélyt kapnak, míg a B 3-ba tartozók 12 pengő helyett, 15 pengő ellenében 800 pengő helyett, 975 pengő segélyben részesülnek.

Egy esztendői rendes tagság után a segélyt mindenki teljes egészében megkaphatja. A közgyűlés határozatát felterjesztik a minisztériumhoz s annak jóváhagyása után, vagyis előreláthatólag egy hónap múlva érvénybe lép. A tagdíjak felemelése tehát 30 nap múlva kezdődik és a felemelt segélynyújtás is ettől az időtől lép életbe.

A közgyűlés a megbeszélés tárgyát képező kérdések letárgyalása és a napirenden lévő javaslatok megszavazása után, eddigi működéséért köszönetet szavazott meg a vezetőségnek. A közgyűlés ezzel délután 2 órakor véget ért.

omlott össze körülöttünk, de ha megmaradt volna lélekjelenlétünk és erőnknek csupán egy morzsája, nem lett volna Trianon és nem lett volna mindaz, ami Trianon után következett. Ez többé nem lesz így. Ez másodsor nem ismétlődhet meg és hogy ez valóban ne következessen be, azon dolgozik ma minden számottevő tényező.

A miniszter beszéde után Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkár szólt fel. Fajunkhoz való törhetetlen hűség és a kemény gerinces magyarság nem akadályozta megértő nemzetiségi politikának, amelynek elengedhetetlen előfeltétele hogy a magyar haza más ajkú fia megértsék a hazához való hűség és ragaszkodás jogi és emberparancsát. A mi különleges viszonyaink közepette nemzetiségi politikánk alapja az erős magyarság és a független magyar állam. E cél munkálásában ki kell venni részünket a nemzetiségeknek is. Ha mi elnyomtuk volna az ezer esztendőn át velünk élő nemzetiségeinket, akkor ma belőlük hírvondó sem lenne. Egy erős magyar állam Európának e részében a béke biztosítója. A magyarság lelkében ma is él a megértés nemzetiségeink irányában és a nemzetiségekben is él a magyar állameszme tudata.

Védjük a termést a mezőn

— Mit kell tudni az ellenséges gyújtóeszközökről —

A ma háborújában különös gondot és figyelmet kell fordítanunk a termésre, mert bármikor érheti ellenséges támadás. Állandó készségben kell lennünk, hogyha a szükség úgy kívánja, azonnal eredményesen tudjuk megvédeni.

A légóttalmi előadásokból, sajtóközleményekből tudjuk, hogy a repülőgépek, vagy léggömbök hozzátartoznak a gyújtóeszközökhöz, melyek nagy tüzeket okozhatnak és nagy területet szórhatnak be velük. A leggyakrabban használt ilyen gyújtóeszköz a gyújtólap, a gyújtógömb, a gyújtótű, a gyújtópalack, a gyújtózsák és a gyújtópermet. A gyújtópermettel való támadás csak repülőgépről hajtható végre.

A gyújtólapnak, gyújtótűnek, gyújtógömbnek közös tulajdonsága, hogy már 16 fok melegen, ha száraz helyen vannak, önmaguktól gyulladnak. A gyújtópalack csak akkor válik veszélyessé, ha összetörik, a gyújtózsák gyulladását villamos szerkezet idézi elő, a gyújtópermet pedig már a repülőgépről érve hull le a földre. Az itt felsorolt gyújtóeszközöknek a szerkezetét, működését és ismertetőjeit a Légóttalmi Liga Országos Elnöksége által most kiadott és a honvédelmi miniszter által engedélyezett füzet részletesen ismerteti és szemléltető képekben mutatja be.

A gyújtólapok szórása annyiban előnyös a támadónak, hogy nagy mennyiségben vihet a repülőgépen bármilyen magasságból szórhatja. A gyújtólapok úgy szállnak lefelé, mint a rőpcédulák. Leszórásuk rendszerint éjjel, vagy hajnalban történik, amikor a levegő még hideg, a föld harmatos. A gyulladás akkor következik be, amikor a harmat már felszáradt és legalább már 16 fok meleg van. Ezekből következik, hogy könnyű a gyújtólap ellen a védekezés is, mert pirkadatkor egyszerűen összeszedjük a vagy vízbe süllyesztjük, vagy másfelé kétméteres gödörbe elássuk, esetleg csendes időben veszély nélkül el is égethetjük őket akár úgy, hogy megvárjuk, míg megszáradnak és meggyulladnak, akár úgy, hogy gallyal, vagy szalmával meggyújtjuk.

Különösen nagy gondot kell fordítanunk a gyújtólapok összeszedésére, hogy egyetlen darab se maradjon el. A gyújtók egyharmadrészig, de legfeljebb felét vízzel te't vödört, szikracsapót, vasvillát, ást, vagy lapátot vigyenek magukkal. Szikracsapónak használhatók vaslapátok, vasvillák, ágseprők, de szükség esetén megfelel egy frissen nyest, lombos taág is. Ezekre az eszközökre azért van szükség, mert gyújtás közben meggyulladhat egy-egy gyújtólap. Azt rögtön eloltjuk a tüzesapókkal. Ha szabadkézzel kell megfogni a gyújtólapot, csak sarkait fogjuk meg. Felszedésére legalkalmasabb azonban a szuróbot, harapófogólapát, de igen jól megfelel a ruhazártásnál használatos csiptetőfa is. Jó védőeszköz a keztyű. Nagyon kell vigyázni arra, hogy a gyújtólapot senki zsebre ne tegye, mert a test melegétől lángrobbanhat. Elő-

fordulhat, hogy szedés közben gyullad meg a gyújtólap. Nem kell tőle megijedni, hanem gyorsan bele kell dobni a nálunk lévő vizes vödörbe. A gyújtólapok összegyűjtése után fokozott tűzfigyelő és tüzoiró szolgálatot kell tartani, hogyha a leg gondosabb kutatás ellenére is esetleg visszamaradt lapok meggyulladnának, nyomban el tudjuk őket oltani.

Veszélyes gyújtóeszköz a gyújtópermet is. Amerre a repülőgép elrepül és gyúlékony anyag van, minden lángrobban. Ha gyorsan beavatkozunk, szikracsapóval is el tudjuk oltani a tüzet, ha késedelmeskedünk, megfeszített munkánk eredménye is káros, mert sok tüzfészettel kell megküzdenünk. A gyújtópermet szórása azonban korlátozott, nem történhetik nagy magasságból.

A gyújtópalack — mint mondtuk — csak akkor veszélyes, ha a palack eltört. Tüze nehezen oltható. Leghatásosabb oltás az, ha körülárkoljuk a tüzfészket és földet szórunk rá. Amikor a tüzet így lokalizáltuk, akkor egy méter mély gödört ásunk, a palack részét a vele lévő földdel együtt (a palack alatt 5—6 centiméter földet is) beleszórjuk a gödörbe és nemcsak be-

temetjük, hanem jól le is döngöljük. Ezt ott csináljuk, ahol nem fognak egy ásonymnyinál mélyebbre ásni, mert a gyújtóanyag újra meggyullad, ha a földet eltávolítjuk róla.

A gyújtózsák is veszélyes tüzeket okoz. Vízzel rászórt földdei és szikracsapóval oltjuk. Ha az épületben földre ért gyújtózsák villamos vezetéket elvágjuk, veszélytelenül szállítható és tartható. Megsemmisítése tűzmentes helyen elágatással a legcélszerűbb, őrizzük mindaddig, amíg teljesen el nem égett.

A veszély minél eredményesebb elhárítása végett rendelte el a hatóság az állandó tűzfigyelő és tüzoirókészültségi szolgálatot, a gabonának tíz kereszténként való összerakását képekbe, a képeknek legalább húsz méter távolságra való összehordását és a tarló azonnali büktatását, vagy ha erre idő nincs, körülszántását. Ha lábon álló gabonátábla gyulladt volna ki, az eljárás a következő: a tüzoirókészültség azonnal kivonul. Elől mennek a kerékpárosok lapáttal, vasvillával, szikracsapóval, vagy más oltóeszközzel, mögöttük a kaszások kocsikon vedreikkel, vízeshordóval és ekével. A tüzoltásra a legjobb mód a tűz terjedését úgy megakadályozni, hogy a tűz fészket a gabonátábla többi részétől három-öt kaszarend vágással elválasztjuk, az égő területet pedig szikracsapóval, vaslapáttal oltjuk.

Neveljük sok őszi csirkét

A „tarlócsirke” tartása fokozza a jövedelmet

Nálunk eddig általában véve csak tavasszal foglalkoztak a gazdák csirkeneveléssel. Igen kis mértékben és csak egyes vidékeken keltettek nyár végén és ősszel, pedig különösen ma nagy a kereslet a csirkék iránt. Egyébként is a tarlón nevelhető csirkéknek nagyobb mennyiségben való nevelésével és eladásával nagyban fokozhatnák a gazdák őszi baromfibeveleteiket. Immár köztudomású, hogy az őszi csirkékkel igen sokat könnyíthetnek a gazdák terménybeszolgáltatási kötelezettségükön is. Az úgynevezett „kétasszony napi” vagy „tarló csirkét” augusztus hó 15. és szeptember 8. közötti időben ajánlatos keltetni, mert ekkor hasznosítják leginkább az ingyentakarmányt: az újrászórduló tarlókat, szántásokat, szérűkerteket és egyéb gazdasági területeket.

Őszi csirkékkel azért is hasznos foglalkozni, mert igen jó keltetési eredményeket lehet elérni. Augusztus hó derekán már szünni kezdenek a nagy nyári melegek, a tavaszhoz hasonló és a csirkenevelésre nagyon kedvező időjárás kezdődik újból. A leszántott tarlók kizöldülnek s rajtuk a magokon kívül bőségesen jutnak a csirkék fűfélékhez és rovarokhoz. A kottlason átesett tyúkok a vitaminokban gazdag fűfélék segítségével ismét értékes keltető tojást tojnak, továbbá a különböző fűfélék biztosítják a csirkék gyors fejlődését és tolasodását. A gyommagvakat és egyéb rostáljakat is kitűnően hasznosítják ezek a csirkék az őszi rovarirtásban is nagy szerepük van, ezzel is hasznot hajtának a gazdaságnak. Kipusztítják azokat a rovarokat, amelyek egyébként kártelennek és veszélytelennek a jóvá évi termést. Ha a jó magyar csirkék nevelésével foglalkozunk, akkor az áll-

tok nyolc-tíz hetes korukban levághatók. Finomrostú pecsenyékül izes és lédús. Ezek a kis magyar csirkék szorgalmas élelemkeresők és így nagyon olcsón nevelhetők fel. Egy nyolc-tízhetes csirkének felneveléséhez alig három kilogramm takarmány kell, amelynek nagyrészt a szabadon kapirgáló csirkék maguk gyűjtik össze.

Mindezeket a megszívlelendő, követésre méltó megállapításokat az ország egyik legkiválóbb baromfi szakértője, Báldy Bálinak „Neveljük sok őszi csirkét” című füzetében olvastuk, amelyet a Baromfitenyésztők Szövetkezete adott ki és bocsát díjmentesen a baromfitenyésztő gazdák rendelkezésére, hogy a Szövetkezet ezzel is szolgálja a gazdák, a fogyasztók és az ország érdekeit.

Szolgáltatásos gyógyszertárak:

I. CSOPORT:

ARANYKERESZT gyógyszertár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martonovich) 16-32.

KORONA gyógyszertár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rácz Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszertár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

SZENT ISVTAN gyógyszertár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Raáber A.) 14-44.

A gyógyszertárak éjjeli szolgáltatásomat reggeltől a következő szombath reggelig tart.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Tisztviselői

étkeзде

a Kat. Körben

Ebédmenü P 2•10

Szilágyi Dezső u. 5. Telefon 18-50

Eltűnt egy kisleány

Nagyvárad. Pánya Jánosné, Mindszent-utca 13. szám alatti lakos, gyári munkásné jelentette, a rendőrségen, hogy 13 éves Márta nevű kisleánya pénteken eltávozott hazulról s azóta nyoma veszett. A kisleány eltűnésekor kék pettyes ruhát viselt és mezitláb volt.

A rendőrség bevezette a nyomozást.

A vácas egy hetinépmarzgalma

SZÜLETÉS. Szabó Márton raktárkezelő leánya, Erzsébet. Oláh Sándor cipészsegéd fia, István, Kovács Gyula fűszerkereskedő fia, Gyula, Olló Miklós földműves fia, György, Orbán László földműves leánya, Mária, Fazekas Béla cipészsegéd fia, Béla. Sztanka József asztalossegéd leánya, Mária, Szilágyi József rendőr leánya, Irma, Kiss József gépkocsivezető fia, József, Nábosnyai János gépmunkás fia, János, Vultur György műszabósegéd fia, György, Kovács Pál pénzbeszedő fia, János, Nagy András MÁV kocsirendező leánya, Erzsébet, Takács István szénkereskedő fia, Dezső, Kulcsár József géplakatos fia, Péter, Puskás Simon tehénész leánya, Márta, András Mihály cipészsegéd fia, Gyula, Biró József MÁV nyugdíjas fia, István, Máté István borbélysegéd leánya, Mária, Gergely Sándor könyvtárossegéd fia, Dezső, E. Nagy József MÁV nyugdíjas leánya, Elvira, Kósa László nyomdászsegéd fia, Endre.

HAZASSÁG. Rózsa Sándor kovácssegéd és Tóth Julianna, Antal Sándor gépkocsivezető és Magyar Zsófia, Vitális Albert cipészsegéd és Antal Erzsébet, dr. Kokas Ferenc, klinikai orvos és Berecz Berta, Kármán József gk. mű. őrmester és Vasadi Aranka, Székely László MÁV nyug. géplakatos és Paudi Jolán, Oláh József cipőfelsőszerszámkészítő segéd és Mátyás Anna, Urszu Péter géplakatossegéd és Fábian Irén, Singer Ignác hattanár és Stern Irén, Meszner József lakatossegéd és Rokszi Julianna, Erdélyi János kisbirtokos és Zádori Margit.

HALÁLOZÁS. Hotya Mihály 10 pert, Makkos Sándor 20 év, Berke Péter 56 év, Pusztai János 58 év, özv. Wiener Jenőné Frankl Mária 82 év, Korányi Frigyes 14 éves, Juristó József 8 hónapos, Feldmann Bernátné Kohn Vilma 45 év, Balog Béla 38 év, Szücs Lajos 23 év, Magó Sándor 4 hónapos, Kendi Jenő 10 éves, Zámbo Jenő 64 éves, Fogas Miklós 79 év, Kanalas Magdolna 4 hónapos, Kocsis Irén 1 év, Steisz Ede 64 év, özv. Mellán Józsefné Marócsik Katalin 87 év, Pelle György 65 év, Kulcsár Péter 6 óra, Kiss Sándor 15 perc, Zonda László 28 év, Moskovits Andrásné Altman Gizella 42 év, Szentlászói László 67 éves, özv. Kelemen Pálné Hoffenpradl Regina 94 éves, Erdei Sándor 7 éves, Petruska Terézia 11 napos, özv. Hetz Ferencné Borokvecz Franciska 81 év, Majdik Sándor 50 év, Csarnó József 36 éves, Rosenfeld Ignácné Grosz Eszter 70 év, Máté József 83 év, Diamandi Viktória 37 év, Kertész Sándor 66 év.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkszámunk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Képek a háborús Délkelet-Európából címmel az elmúlt megkezdett cikksorozatát folytatja a Magyar Katonaujság e heti száma. Ez a második rész Szófiától Athénig vezeti el az olvasót. A híradócsapat korszerű jelentőségéről irt vezetőcikken, valamint a legújabb hadieseményekről adott rendszeres beszámolón kívül számos időszerű közlemény tezi változatossá a lap legújabb számának tartalmát. A tizenkétoldalas Magyar Katonaujság színes melléklettel kapható mindenütt, ára 10 fillér.

Ujabb szabványokat állapítottak meg. A Magyar Szabványügyi Intézet ismét egy sereg elfogadott szabványtervezetet tett közzé. Ez alkalommal különböző építőanyagokat, téglákat, acéltövényeket, tűzoltófelszereléseket, kórházi berendezéseket, egészségügyi árukat, valamint a közszállítás céljaira szolgáló kevert anyagu kártolt gypászövetek minőségét szabványították. Uj szabványt állapítottak meg a világítástechnikai alapegységei, egységei és azok megjelölésére. (Magy. Tud.)

Stimson visszaérkezett az Egyesült Államokba. Amszterdam. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: Stimson amerikai hadügyminiszter angolai és északafrikai szemléltetőjéről visszaérkezett az Egyesült Államokba.

Megjelenik a MÁV új személydíjszábsási kilométermutatója. A MÁV az újonnan életbelépett, a személyek, kutyák, utipoggyások és expresszárak elszámlálására szolgáló új személydíjszábsási kilométermutatót könyv alakban kiadta. A könyv példányonként 16 pengőért vásárolható a MÁV díjszábsásokat árusító központi irodájában.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Bevezetik Belgrádban a kenyérjegyet. A Donauzeitung jelentése szerint Belgrádban augusztus 8-án bevezetik a kenyérjegyet és ettől az időponttól kezdve csak jegy ellenében lehet majd kenyeret vásárolni. A heti fejadag ezer gramm kenyér, vagy 750 gramm liszt. A lap cikke szerint amennyiben az aratás jól végződik, az illetékes hatóságok megígérték, hogy a fejadagot felemlik. A nehéz testimunkások külföldi fejadagot kapnak, amelyet a munkahelyükön osztanak szét közöttük.

Adomány. Berényi Ödön augusztus hó-áprára befizette szokásos harminc pengőjét a hadigondozottak javára. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Tisztviselői
étkezde
 a Kat. Körben
Ebédmenü P 1-10
 Szilágyi Dezső u. 5. Telefon 18-50

Megyevezetői értekezletet tartott a Magyar Nemzetiszocialista Párt bihari szervezete. Nagyvárad, aug. 2. A Magyar Nemzetiszocialista Párt bihari szervezete megyevezetői értekezletet tartott vasárnap, amelyen résztvett dr. Dücső Jánosné központi kiküldött is. Felszólaltak az értekezleten dr. Rác András ügyvéd és dr. Balogh József orvos.

Amerikai szenátorok szemléltetése Angliában. Amszterdam. (MTL) A Német Távirati Iroda jelenti: Az Egyesült Államok főhadiszállása közölte, hogy öt amerikai szenátor szemléltetése indul Angliába.

Tífuszjárvány Palesztinában. Ankara. (MTL) A Stefani Iroda jelenti: Jeruzsálemi jelentés szerint Palesztina déli részében tífuszjárvány tört ki és mind nagyobb méreteket ölt.

ORVOSI HIR. Dr. Sándor János belgyógyász szabadságáról hazaérkezett és újra rendel. Kossuth Lajos utca 13.

IPAROSHIREK. A vas- és fémipari szakosztály elnöksége felhívja tagjai figyelmét, hogy irodánkban, Mezey Mihály utca 4. sz. alatti helyiségben mindazok jelentkezzenek, akik hegesztéssel foglalkoznak, hogy havi karbidzükségletüket jelentseék be, mert nem jelentkezés esetén az Anyaggazdálkodási Hivatal kellő igazolás hiányában elutasítja. A jelentkezés határideje augusztus 4. Elnökség.

A hósiipari szakosztály értesíti tagjait, hogy 1943 augusztus 3-án délután 5 órakor a Baross Szövetség nagytermében választmányi gyűlést tart. Elnökség.

HIRDETÉS. A Nagyvárad és Vidéke Ipartestület Ruházati és Textiliparosok szakcsoportja felkéri tagjait, hogy a bérlés utalványokat a szakosztály irodahelyiségében háláléktalanul vegyék át. Elnökség.

Szigoruan eljárnak az üzletüket indokolatlanul zárva tartó kereskedők ellen

Nyomatékos figyelmeztetés a kötelező udvariasság betartására

„A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr nyílt árusítási üzletek zárvatartása az árusítási idő alatt ügyében a következő leiratot küldte:

Tudomásomra jutott, hogy fontos közszükségleti cikkek (textilbőr, vasárúk, mezőgazdasági cikkek stb.) árusításával foglalkozó kereskedők üzletüket napokon, sőt heteken át elfogadható indok nélkül zárva tartják és ezzel akár a kötött, akár a szabadforgalmu cikkek vásárlását a fogyasztókönység számára lehetetlenre teszik. A kereskedők indokál rendszerint azt hozzák fel, hogy alkalmazottai szabadságát egyszerre adták ki, vagy a zárvatartás indokául az árubeszerzés céljából: szükséges utánjárásokra hivatkoznak.

A nyíltárusítási üzletek kötelező nyíltárusítás tekintetében ezidőszent törvényes rendelkezés nincs, a jelzett eljárás azonban a háborus idők közhangulatát károsan befolyásolhatja és a fogyasztókönység közellátási érdekeit érzékenyen érinti. Felhívom a kereskedők érdekegyeztetésére, hogy legszívesebben körben hívják fel az egyes kereskedők a közérdekkel össze nem egyeztethető jentli eljárására, amelyet nem tartok kívánatosnak és amennyiben a jövőben azt kellene tapasztalnom, hogy akár

kötött, akár szabadforgalmu cikkek árusításával foglalkozó kereskedők, üzleteiket az árusítási idő alatt, elfogadható indok nélkül zárva tartják, úgy a szükségesnek látszó legszigorubb megtorló intézkedéseket meg fogom tenni. Számos panaszerkezett hoztam amiótt is, hogy a kereskedők és azok alkalmazottai a vásárlókönzséggel szemben udvariatlan magatartást tanusítanak. Feleslegesnek látszik hangsúlyozni, hogy ez a magatartás kellemetlen hatást vált ki a közvéleményben. Kétségtelen, hogy a mai rendkívüli gazdasági viszonyok fokozott nehézségeket hárítanak a kereskedőkre, de nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy ezek a nehézségek a legtöb eselben még fokozottabb mértékben sújtják a vásárlókönzséget. Felhívom az érdekképviseletet, hogy nyomatékosan figyelmeztesse a kereskedő társadalmat a vevő közönsséggel szemben kötelező udvariassági szabályok megtartására. Hangsúlyozni kívánom, hogy amennyiben ennek a figyelmeztetésnek eredménye nem lenne, minden rendelkezésre álló eszközzel oda fogok hatni, hogy a vevőkönzséggel szemben nem megfelelő magatartást tanusító kereskedőkkel szemben megfelelő hatékony megtorló intézkedések eszközöltessenek”.

A hazaszeretet és hősiesség ragyogó éposza
BENGAZI
 Főszerepben: Tasnády Fekete Mária és Foscho Giachetti
 hétfőtől az APOLLO-ban

BELVÁROSI Hétfőn utoljára: Csak 16 éven felülieknek
Magdolna
 Lázár M., Turay Rác V., Somlay, Petrovics, Lehotay, Sárdy, Bilicsy
 Keddtől: Csak 16 éven felülieknek a legsikerültebb francia vigjáték **A zöld irakk**
 Elvira Popescu, Viktor Boucher, Quodre Lefaur, Pierre L., Lemonier

KORONA Filmszínház Már csak két napig
KATYI
 Tolnay Kláry, Bilicsy Tivadar

Táviratot intézett a hercegprímás a pápához Róma bombázásával kapcsolatban. Rómából jelentik: Az Osservatore Romano pénteki száma beszámol azokról a táviratokról, melyeket a Szentatyához intéztek Róma bombázásával kapcsolatban. A lap az európai táviratok közül elsőnek említi meg Serédi Jusztinián bíboros hercegprímásnak ebből az alkalomból kelt táviratát, melyet a magyar papság és a magyar katolikusok nevében intézett a Szentatyához.

Csernák Béla
 25 éves lelkész
 Nagyváradon
 Presbiteri ülésen ünnepelték a jubiláló esperest

Nagyvárad, augusztus 2. A nagyvárad református presbiterium vasárnap megal ünnepségen részesítette Csernák Béla esperes-lelkészt abból az alkalomból, hogy Nagyváradon 25 éve fejt ki lelkészi működését.

Az ünnepélyes megemlékezésen dr. Olasz Vilmos presbíter köszöntötte a jubiláló lelképáztort, megköszönve az egyház feivirágoztatását, majd dr. Soós István egyházmegyei főgondnok üdvözölte, felemlítve, hogy Csernák Béla ebből a 25 évből 22 évet a megszállás idejében töltött s ezalatt diplomatikus tapintattal képviselte az egyházat és a nagyvárad magyarságot.

Az üdvözléseket Csernák Béla megalhatott szavakkal köszönte meg, megjegyezve, hogy 50 éve érettségizett, 46 éve viseli a papi palástot, 42 éve van parochiája és július hó 30-án mult 25 éve, hogy Isten kegyelméből lelkész Nagyváradon.

A presbiteri gyűlés a továbbiakban örömmel fogadta azt a bejelentést, hogy a réti református elemi iskola építési munkálatait megkezdették.

ORVOSI HIR. Dr. Sándor János belgyógyász szabadságáról hazaérkezett és újra rendel. Kossuth Lajos utca 13.

Félarújegy váltására jogosító igazolványt kapnak a MÁV-tól a közszolgálati alkalmazottak. A Magyar Országos Tudósító jelenti, hogy az államvasutak igazgatósága mindazoknak a tényleges szolgálatban lévő közszolgálati alkalmazottaknak, akik félarújegy váltására jogosító arcképes igazolvány használatára nem jogosultak, továbbá mindezek feleségeinek és 18 éven aluli gyermekeinek ez év december 18-ig egy darab egyszerű utazásrészoló és félarújegy váltására jogosító igazolványt bocsát rendelkezésére. Az igénybevétel módzataira nézve az igényjogosultak az illetékes szolgálati főnökségeiktől nyerhetnek megfelelő tájékoztatást.

Elutasított útlevelel iránti kérések

Nagyvárad, aug. 2. Ismeretes, hogy a magyar-román diákeserekei során a Romániába utazni szándékozó diákoknak kérelmezniük kellett az utazási igazolványt. Mint a nagyvárad rendőrkapitányától értesülünk, a belügyminisztérium három kérelmezőnek útlevelel iránti kérését azzal az indoklással, hogy 18-ik életévüket betöltötték, elutasította. Eszerint Bényi László, Szabó Lajos és Hosszú László kérelmező kérése teljesítlen maradt.

Itt említjük meg, hogy Barátgy Magda útlevele megérkezett és a rendőrségen átveheti.

Sorozatos balesetek Nagyváradon és a megyében

Nagyvárad. Beládi Mihály nagyvárad, Béke-utca 21 szám alatt lakó 56 éves kereskedő tegnap kerékpárral haladt az utcán, miközben olyan szerencsétlenül zuhant le az aszfaltra, hogy bal lábán csonttörést szenvedett. A szerencsétlenül járt kereskedőt a kórházba szállították, ahol ápolás alá vették.

Horváth József 16 éves, nagykereskedő napzáró gépkocsit akart megindítani szombaton délután. Az indító vas a forgatás után visszaugrott és a feléje hajló fiatalembert olyan nagy erővel ütötte fejére, hogy agyrázkódást szenvedett. A súlyosan sérült napzáró a kórházba szállították. Állapota súlyos.

Horváth Lajos köröstarjáni napzáró karját a cséplőgép etetője elkapta és a kez alsó részét összetörte. Súlyos sebével az állami kórházba hozták, ahol műtétet hajtottak végre. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Árverési hirdelmény

Alulírott városi végrehajtó közölni teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1943. augusztus 7. d. e. 11 órára, a másodikat 1943. augusztus 16. 11 órára „Emke” kávéház (Gr. Betlen L. utca 1) kintűzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóság a becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő bitorkába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalék.

4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. augusztus 2.
Csikész Gyula,
végrehajtó.

Portugália legtöbb üzemében ismét megindult a munka. Lisszabon. (MTL) A NTL. jelenti: Portugália legtöbb üzemében ismét megindult a munka. A lisszaboni hajógyárakban teljes üzemben folyik a munka. A hadügyminiszter megtiltotta a sztrájk miatt elbocsátott munkások felvételét.

Augusztus első napjaiban ellenőrzik a légoltalmi berendezéseket

Nagyvárad, aug. 2. Hétfőn délelőtt légoltalmi értekezletet tartottak a város-házban a polgármester elnöklésével, amelyen résztvettek Sarkady Károly rendőrfelügyelő, dr. Szirmay tiszti orvos, Rehák Tamás tüzoltóparancsnok, Hergár Viktor műszaki tanácsos és a városi főmérnök.

Az értekezlet megvitatta a légoltalmi kérdéseket, majd elhatározták, hogy augusztus 5-től ellenőrzik a lakásokban elhelyezett oltóhomok beszerzést, valamint egyéb védekező berendezést. Azokat, akik az előírt oltóhomok-készlettel nem rendelkeznek, meg fogják büntetni.

SPORT

Győzött a NAC a Szent István Kupa első mérkőzésén NAC Kispest 4:1 (0:0)

Kékesi játékező sávjára pontosan 8 órákor a következő felállásban futottak ki a csapatok:

NAC: Vécsey, Mészáros, Onody, Szegedi, Juhász, Deményi, Kovács II., Barna, Sárvári, Bodola, Tóth III.
Kispest: Boldizsár, Olajkár I., Gazdag, Szépvölgyi, Paulovics, Urhegyi, Egresi, Nemes, Mészáros, Badics, Nonn.

Az Elektromos TE Latorcai-utcai sporttelepén, 18.000 néző vett részt az első Szent István Kupa mérkőzésén, amelynek során a Nagyvárad AC a Kispest FC csapatát kapta ellenfelül. A nagyvárad csapat hatalmas küzdelem után 4:1 (0:0) arányban győzte le ellenfelét. Kispest az első félidőben egyenrangú ellenfél volt, szünet után azonban a nagyvárad csapat hatalmas fölényt harcolt ki. Heves iramban kezdődött a játék. Változatos mezőnyjáték után, a 14. percben nagyvárad sarokrugást hárít a kispesti védelem. Két perc múlva Sárvári szép lövése ad munkát Boldizsárnak. A 25. percben kigyulladtak a reflektorok és most már így folyik a játék. A 32. percben Kovács II. lövést védi a kispesti kapus.

Szünet után a nagyváradiak magukhoz ragadják a kezdeményezést és nagy fölényt harcolnak ki. A 14. percben Szegedi remek labdáját Kovács II. Tóth III. elé adja, aki megszerzi a vezetést.

Nagyvárad tovább támad és a 31. percben Bodola átadásából Sárvári megszerzi a második gólt. A kispesti védelem összeroppant és a nagyvárad csatársor Bodola révén tovább veszélyeztet Bodola lökéspura. Lövést Boldizsár kiéri. Kovács II. az eléje került labdát be vágja. Ez a gól szárnyakat ad

nagyvárad csatársorának, amely iskolajátékot mutat be. A 35. percben Boldizsár Sárvári lövést lábbal védi. A labda Barna elé kerül, aki belövi a negyedik gólt is. A 41. percben Kispest Nonn révén támad, aki Egresihez játszik. Egresi védhetetlen lövéssel szépít.

Már az első félidőben kimutakozott a NAC jobb erőnléte és iskolázottabb játéka s hogy gól nem esett, azt kizárólag Boldizsár kiűző formája akadályozta meg. A II. félidőben azonban, amikor a Kispest csapata teljes egészében visszaesett, amikor csatársora már egyáltalán nem bírta tartani a labdát, miáltal közvetlen védelmére is még nagyobb nyomással estek a NAC-rohamok, már semmi sem akadályozhatta meg a gólokat s talán azért nem kaptak több gólt a piros-feketék, mert a NAC tudta hogy nem számít a gólarány s így a játék végefelé inkább iskolajátékkal szórakoztatta a közönséget.

Nyilatkozatok

Dr. Sággy László, szakosztály elnök: Végtelen boldog vagyok, hogy a csapat tartalékosan is ilyen fölényesen megállta helyét. Jelentős dolog ez a kupa harcaink további sorsára is, nemkülönben a közeledő bajnoki mérkőzésekre is. Ha a csapat továbbra is tartja ezt a formát, jogosan remélhetjük a döntőbe való bejutást.

Titkos Pál, a Kispest edzője: A NAC a II. félidőben olyan nagyot játszott, amelynek egyetlen magyar csapat sem tudott volna ellentánni, így csapatomnak is sző nélkül be kell nyugodni a vereségbe.

Kikapott a tartalékos NAC ifjúsági csapat az FTC ifiktől az országos ifjúsági bajnokságban FTC ifj. — NAC ifj. 7:3 (3:2)

Játékező: Ujvári. A mérkőzés elején úgy látszott, hogy a NAC-ifjók tartalékosan is kivágják a rezeset. Tudvalevőleg a két Gátay De-recenben megsérült és így nem vállalhatták a játékot. Ez a kiesés különösen a kapus posztjában bosszulta meg magát: mert Lacko anynyira formán kívül játszott, hogy egészen könnyű labdákat beengedett. Ha csak a kapus Gátay játszhat, győzelmi reményekkel in-

dulhatott volna a csapat, hiszen így is egyenlő ellenfélnek mutatkozott a mezőnyben s nagyobb akarással több gólt is rughatott volna a NAC csatársor.

Egyesek azzal mentik visszaeső játékokat, hogy előment a kedvük a könnyen bekapott gólok miatt. Ezt a sportszerűtlen felfogást egy ifjúsági csapattól különösen nem várunk. Egy csapatnak mindig akadhat egy-egy rosszabb napot.

kifogott tagja és jól néznék ki, ha akkor a többiek is mindig feladnák a küzdelmet. Ilyen esetben még nagyobb küzdelmet várunk a többiek-től, mert ezt követeli a becsületesen értelmezett sportfelfogás.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Tangóharmonika gyermekeknek való eladó. Szent Anna-u. 33. 467
Jó hangú cimbalom olcsón eladó. — Cim a kiadóban. 476
Eladó 3 darab befelől nyíló ablak 180x110 cm. Attila-u. 31. 479
Kombinálszoba, konyha, rekamiér eladó. Verő asztalos, Kupcinus-u. 11. 500
Eladó 500-as Rudge Sport Special solo motorkerékpár, kitűnő állapotban. Megtekinthető délelőtt 9-13-ig, Kapisz-trán-tér 1. 498

Allást nyert

Főzéshez értő mindenre hozza bizonyítvánnyal felvétetik. — Szaniszló-utca 6. szám. 497
Fiatal, képesfiut felvez. Mátyás étte. rem. Szilágyi Dezső-u. 5. 499
Fényképező, elsőrangú munkakeret, ki a szakma minden ágában tökéletes — magas fizetéssel keresek. Címét kérem „Állandó” jellegre a kiadóba. 496
Kifutó fiut felvez. Frenzel, Szent János-u. 48. szám. 495

Allást keres

Mérlegképes könyvelő, magyar, német levelező, óras könyvelést vagy helyettesítést vállal. Megkereséseket „Perfek” jelleggel a kiadóhivatalhoz kérek. 481

Különlele

Fertőtlenítést, poloska mely és mindenféle fűrészt 38 év gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutoras Szilágyi-utca 7. Telefon 14-21. 664

Ingatlan

2 szobás magánházat megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 499

Lakás

Elcserélném gróf Teleki Pál-utca levő déli fekvésű 1. emeleti kétszobás, fürdőszobás, előszobás lakószobát hasonló földszinti lakással, lehetőleg központban, „Fürdőszoba nem fontos” jellegre. 498

Oktatás

Javító- és magánvizsgákra egy-két tanuló, felsőöket is előkészít középiskolai tanár, Beóthy Ödön-u. 42. 487

Kévéházakban és vendéglőkben kére a MAGYAR LAPOK-at

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Pál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Keszült a Szent László-nyomda r. t. kőrtorgogepen, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.